WOUDENBERG EN MILIEU

IN WOUDENBERG IS SINDS 2009 DE "WERKGROEP DUURZAAMHEID WOUDENBERG" ACTIEF. UITGANGSPUNT IS DE WERELD DOOR TE GEVEN ZOALS WE DIE GEKREGEN HEBBEN. EN HET LIEFST NOG BETER. WERELDWIJD WORDT DAAR HARD AAN GEWERKT. MAAR OOK IN WOUDENBERG ZIJN VEEL ONDERNEMERS DIE GROTE STAPPEN HEBBEN GEZET OP HET GEBIED VAN DUURZAAMHEID. IN HET KOMENDE JAAR LAAT DE WERKGROEP U MAANDELIJKS KENNISMAKEN MET DEZE INITIATIEFNEMERS. MET DE HOOP OOK U AAN HET DENKEN TE ZETTEN.

Wereldwijd Duurzaamheid

WOUDENBERG - Lammert van Beek was amper 15 jaar oud toen hij voor het eerst waardering kreeg voor de honingbij. Niet dat hij het beestje zelf toen al bewonderde, maar de raat met zoete smulhoning des te meer. De drukke zoemertjes in zijn buurt nam hij daarvoor graag op de koop toe. Pas toen de imker, die deze nuttige beestjes verzorgde, hem enthousiast vertelde over het wonderlijke leven van de bij, werd Lammert gegrepen. Beetje bij beetje leerde hij zien hoe mooi de natuur werkt. Tot hij uiteindelijk besefte hoe onmisbaar deze aaibare bestuivers voor ons hele bestaan zijn. Sindsdien is hij verwoed liefhebber van de bijenhouderij. En dat doet hij al meer dan vijftig jaar, vol overgave.

door Joke Kranenbarg

Foto: Betting Kroese

Zonder bijen geen toekomst

Er is bijna geen hobby te verzinnen die zó dicht bij de natuur staat als de imkerij, vindt Woudenberger Lammert van Beek. „Als je het hebt over duurzaamheid, een imker wil niets liever dan ons leefmilieu behouden en zo mogelijk zelfs verbeteren. De bij, en andere bestuivende insecten, zijn absoluut onmisbaar in de schakel van de kringloop. Sterker nog... een derde van ons totale voedselpakket is afhankelijk van bestuivers als bijen, hommels en vlinders. Als de bij niet bestuift en planten en bomen geen vrucht dragen, hebben vogels en andere dieren, maar ook de mens, geen voedsel. De economische waarde van de bij is enorm groot; we hebben het dan alleen al in Nederland over een miljard euro per jaar. Om met Einstein te spreken: als er geen bij meer bestaat, heeft de mens nog maar vier jaar te leven. Dat geldt trouwens ook voor veel diersoorten. Want waar fruit wordt gegeten, heeft een bij gezeten."

Dan hopen we maar dat het goed gaat met 'de bij' in Nederland.

„Helaas, dat is op dit moment niet zo. Na 2000 is de sterfte onder bijen behoorlijk toegenomen. Normaal gesproken sterft in de winter zo'n 5 tot 10% van de bijenvolken. De laatste jaren is de wintersterfte in Nederland drie keer zo hoog geworden! Met kou heeft dat niets te maken; bijen houden elkaar heel goed warm. We vermoeden dat het vooral komt door gebrek aan gevarieerde voeding. Vroeger stonden de weilanden en plantsoenen vol geurende, fleurige bloemen. Tegenwoordig moet alles zo zuinig en onderhoudsvriendelijk mogelijk worden ingericht. Dat zie je zelfs in veel privétuinen. Bestrating, grint en wat 'makkelijk' groen is het gevolg. Dat maakt het voor de bij moeilijk om gevarieerde voeding te vinden en gevarieerde voeding is belangrijk voor een goede weerstand. Dat is bij de mens niet anders. Eenzijdige voeding maakt kwetsbaar en bevattelijk voor ziekten."

Wat kunnen we daaraan doen?

„Imkers houden zich vooral bezig met bijenvolken die in korven en kasten leven, maar er leven in ons land ook ruim 300 soorten solitaire bijen. Die solitaire bijen vind je in de gewone stadstuin. Daarom pleiten wij voor meer bloeiende planten in de tuinen. Dat is niet alleen een fraai gezicht, maar bijen, hommels en vlinders vinden zo meer voedsel en zorgen weer voor nieuwe besjes en zaden waar vogels en andere diersoorten blij mee zijn.

Natuurorganisaties hebben 2012 uitgeroepen tot het jaar van de bij. Wat we vooral duidelijk willen maken, is dat de bij van levensbelang is voor onszelf. Wij hebben de bij nodig, maar bijen hebben ons ook nodig. Als we ze aan hun lot overlaten, redden ze het niet.

Zet dus wat meer bloeiers in uw tuin of maak bijvoorbeeld een bijenhotel voor solitaire bijen. Bind een paar korte bamboestokjes bij elkaar of boor een aantal gaatjes in een oud stuk hout en hang dat op een zonnige plek tegen een muur. De kans is groot, dat solitaire bijen hier een klein holletje maken voor jonge bijen. Hopelijk voorkomen we zo dat de kringloop verstoord raakt en die enorme economische waarde verloren gaat."

Maar zijn bijen niet gevaarlijk?

„Nee", klinkt het stellig. „Als een bij op een bloem zit en nectar zuigt, kun je haar bijna aaien. Een bij steekt niet zomaar, dat kost haar het leven. Wie in een bijenkast een volk verstoort, loopt uiteraard meer risico, want ook bijen willen hun woning verdedigen. De solitair levende bijen in onze tuin zijn niet gevaarlijk. Vaak hebben ze niet eens een angel en bovendien behoeven zij geen woning te verdedigen. Wespen zijn wel lastig. Veel mensen halen wespen en bijen door elkaar, waardoor bijen ook als lastig worden gezien. Wespen zijn altijd geel-zwart van kleur en onbehaard, terwijl bijen egaal donkerbruin of bijna zwart van kleur zijn en behaard. Wespen komen zomers af op limonade en andere zoetigheid en kunnen soms zomaar steken. Bijen zullen nooit op zoetigheid afkomen, die houden het bij bloemen."

Hoeveel imkers zijn er in Nederland?

„Ongeveer 6500. Dat zijn voornamelijk amateurimkers. Er zijn maar weinig beroepsimkers.

Zelf ben ik al vanaf mijn jeugd lid van een imkervereniging. Onze vereniging in Woudenberg/Scherpenzeel telt 35 leden en is het hele jaar door actief. Elk jaar organiseren we een basiscursus bijenhouden voor mensen die bijen willen houden of er belangstelling voor hebben. Daarnaast geven we bijenlessen op basisscholen in Woudenberg en Scherpenzeel, en op verzoek verzorgen we ook voorlichtingsavonden bij verenigingen. Ook staan we regelmatig met een informatiekraam op markten en braderieën, waar de bezoekers in een glazen observatiekast het leven van de honingbij kunnen gadeslaan. Dat zijn leuke activiteiten. Soms worden we gevraagd door tuinbouwers en fruittelers om een bijenvolk te laten 'logeren'."

Welke plannen heeft u om de 'duurzaamheid' van de bij te behouden?

„Wat wij, als imkers, vooral belangrijk vinden, is een goed contact met de overheid. Wij pleiten voor een groenbeheer dat gericht is op duurzaamheid. Gelukkig mogen we in Woudenberg al meedenken en -praten over het groenbeleid. Zo zijn er prachtige kersenbomen neergezet met veel bloesem, waar zowel de burgers van Woudenberg als onze zoemers blij mee zijn. Geweldig toch?"

Foto: Betting Kroese

Insectenhotels.

PRIJSVRAAG

Wie heeft het beste idee?

Aan het eind van deze serie over duurzaamheid, wil de Werkgroep Duurzaamheid Woudenberg ook de burgers van Woudenberg aan het woord laten. De beste ideeën komen immers voort uit de bevolking zelf.
Bent u zo iemand die zelf al actie heeft ondernomen of een slimme maatregel weet waarmee we duurzamer om kunnen gaan met wat ons gegeven is? Meldt u dan aan via het mailadres van de werkgroep: fj.vd.schot@hetnet.nl De laatste aflevering van deze serie besteden we dan aan de beste ideeën uit de inzendingen. Voor de winnaar ligt er een fraaie prijs klaar.